

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΑΡΚΟΥ *κατά* ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 34035/06)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

27 Μαρτίου 2008

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Μάρκου κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Nina Vajić, *πρόεδρο,*

Χρήστο Ροζάκη,

Anatoly Kovler,

Elisabeth Steiner,

Khanlar Hajiyev,

Giorgio Malinverni,

Γεώργιο Νικολάου, *δικαστές,*

και τον Søren Nielsen, *γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 6 Μαρτίου 2008,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 34035/06) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από έναν υπήκοο του Κράτους αυτού, τον κύριο Πέτρο Μάρκου («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 28 Ιουλίου 2006 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον κύριο Σ. Αναστασάκο, δικηγόρο του συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από την απεσταλμένη του αντιπροσώπου της, κυρία Γ. Σκιάνη, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 3 Μαΐου 2007, το Δικαστήριο αποφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση την αιτίαση την ελκόμενη από τη διάρκεια των δύο αστικών διαδικασιών. Επικαλούμενο το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφάσισε να αποφανθεί συγχρόνως επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Ο προσφεύγων κατοικεί στη Νάξο. Είναι έμπορος.

A. Πρώτη διαδικασία

5. Το 1985, ο προσφεύγων σύνηψε με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος μία σύμβαση πίστωσης με ανοιχτό λογαριασμό, το ύψος της οποίας έφθασε, μετά από διαδοχικές αυξήσεις της πίστωσης, το ποσό των 14.000.000 δραχμών περίπου (41.086 ευρώ).

6. Στις 19 Οκτωβρίου 1992, η τράπεζα έκλεισε τον λογαριασμό. Στη συνέχεια, εξέδωσε μία διαταγή πληρωμής δυνάμει της οποίας ο προσφεύγων έπρεπε να της επιστρέψει για το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού 16.022.461 δραχμές (47.021 ευρώ), εκ των οποίων 2.118.716 δραχμές (6.218 ευρώ) για τόκους. Οι οφειλόμενοι τόκοι είχαν υπολογιστεί εφαρμόζοντας μία ρήτρα ανατοκισμού (κεφαλαιοποίηση των τόκων) ανά τρίμηνο από τις 20 Οκτωβρίου 1992. Το τελευταίο αυτό σημείο, ήτοι η κεφαλαιοποίηση των τόκων από την επομένη του κλεισίματος του λογαριασμού, βασιζόταν σε μία απόφαση που είχε λάβει η νομισματική επιτροπή με νομοθετική εξουσιοδότηση, σύμφωνα με την οποία «η κεφαλαιοποίηση των τόκων που οφείλονται στις τράπεζες μπορεί να λάβει χώρα από την επομένη του κλεισίματος του λογαριασμού χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό» (απόφαση αριθ. 289/1980, η οποία δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της 27 Νοεμβρίου 1980).

7. Στις 24 Μαρτίου 1997, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Νάξου αγωγή με σκοπό να αναγνωρισθεί ότι όφειλε στην τράπεζα 6.533.661 δραχμές (19.174 ευρώ) για το κεφάλαιο και 6.559.076 δραχμές για τους νόμιμους τόκους (19.249 ευρώ), Υποστήριζε ότι ο τριμηνιαίος ανατοκισμός από την πρώτη ημέρα καθυστέρησης ήταν παράνομος και αντίθετος προς το Σύνταγμα.

8. Στις 30 Ιουλίου 1998, το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση με την αιτιολογία ότι ο προσφεύγων είχε υπολογίσει με αυθαίρετο τρόπο τα οφειλόμενα ποσά για τόκους (απόφαση αριθ. 51/1998).

9. Στις 19 Μαρτίου 1999, ο προσφεύγων άσκησε έφεση. Υποστήριζε ότι η νομισματική επιτροπή δεν μπορούσε να εξουσιοδοτείται νόμιμα να ρυθμίζει τους τρόπους κεφαλαιοποίησης των τόκων και ότι η απόφαση αριθ. 289/1980 που είχε εκδώσει ως προς τούτο ήταν αντισυνταγματική. Η συζήτηση ορίστηκε αρχικά για τις 8 Οκτωβρίου 1999, και κατόπιν αναβλήθηκε για τις 14 Ιανουαρίου 2000, κατόπιν αιτήματος του τοπικού συνηγόρου του προσφεύγοντος ο οποίος δήλωσε ότι την υπόθεση χειριζόταν ένας δικηγόρος από την Αθήνα.

10. Στις 31 Αυγούστου 2000, με προδικαστική απόφαση, το Εφετείο Αιγαίου διέταξε πραγματογνωμοσύνη προκειμένου να υπολογισθούν οι τόκοι που όφειλε ο προσφεύγων (απόφαση αριθ. 250/2000).

11. Στις 17 Σεπτεμβρίου 2002, ο προσφεύγων ζήτησε τον ορισμό νέας δικασίμου. Αυτή ορίστηκε για τις 7 Φεβρουαρίου 2003 και κατόπιν αναβλήθηκε για τις 5 Δεκεμβρίου 2003, μετά από αίτημα του αντιδίκου στο οποίο συναίνεσε ο συνήγορος του προσφεύγοντος.

12. Στις 6 Φεβρουαρίου 2004, το εφετείο απέρριψε την έφεση με την αιτιολογία ότι η απόφαση αριθ. 289/1980 της νομισματικής επιτροπής δεν ήταν αντίθετη προς το Σύνταγμα και ότι η τριμηνιαία κεφαλαιοποίηση των τόκων είχε συμφωνηθεί μεταξύ των αντιδίκων κατά το άνοιγμα του ανοικτού λογαριασμού (απόφαση αριθ. 54/2004).

13. Στις 3 Ιουνίου 2004, ο προσφεύγων άσκησε αίτηση αναίρεσης.

14. Στις 27 Μαρτίου 2006, με αιτιολογημένη απόφαση, ο Άρειος Πάγος επικύρωσε την προσβληθείσα απόφαση και απέρριψε την αίτηση (απόφαση αριθ. 579/2006).

B. Δεύτερη διαδικασία

15. Το 1991, ο προσφεύγων σύνηψε με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος μία νέα σύμβαση πίστωσης με ανοικτό λογαριασμό, ποσού 6.500.000 δραχμών (19.075 ευρώ).

16. Στις 10 Μαΐου 1994, η τράπεζα έκλεισε τον λογαριασμό. Στη συνέχεια, εξέδωσε μία διαταγή πληρωμής δυνάμει της οποίας ο προσφεύγων έπρεπε να της επιστρέψει για το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού 11.079.636 δραχμές (32.515 ευρώ), εκ των οποίων 640.452 δραχμές (1.879 ευρώ) για τους τόκους, οι οποίοι ανατοκίζονταν ανά τρίμηνο από τις 11 Μαΐου 1994, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης πίστωσης και την απόφαση αριθ. 289/1980 της νομισματικής επιτροπής (βλέπε πιο πάνω).

17. Στις 10 Απριλίου 1997, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Νάξου αγωγή με σκοπό να αναγνωρισθεί ότι όφειλε στην τράπεζα 5.195.000 δραχμές (15.246 ευρώ) για το κεφάλαιο και 2.896.742 δραχμές για τους νόμιμους τόκους (8.501 ευρώ), Υποστήριζε ότι ο τριμηνιαίος ανατοκισμός από την πρώτη ημέρα καθυστέρησης ήταν παράνομος και αντίθετος προς το Σύνταγμα. Τα

μετέπειτα στάδια της παρούσας υπόθεσης ήταν όμοια με εκείνα της πρώτης διαδικασίας.

18. Στις 30 Ιουλίου 1998, το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση με την αιτιολογία ο προσφεύγων είχε υπολογίσει με αυθαίρετο τρόπο τα οφειλόμενα ποσά για τόκους (απόφαση αριθ. 52/1998).

9. Στις 19 Μαρτίου 1999, ο προσφεύγων άσκησε έφεση. Υποστήριζε ότι η νομισματική επιτροπή δεν μπορούσε να εξουσιοδοτείται νόμιμα να ρυθμίζει τους τρόπους κεφαλαιοποίησης των τόκων και ότι η απόφαση αριθ. 289/1980 που είχε εκδώσει ως προς τούτο ήταν αντισυνταγματική. Η συζήτηση ορίστηκε αρχικά για τις 8 Οκτωβρίου 1999, και κατόπιν αναβλήθηκε για τις 14 Ιανουαρίου 2000, κατόπιν αιτήματος του τοπικού συνηγόρου του προσφεύγοντος ο οποίος δήλωσε ότι την υπόθεση χειριζόταν ένας δικηγόρος από την Αθήνα.

20. Στις 31 Αυγούστου 2000, με προδικαστική απόφαση, το Εφετείο Αιγαίου διέταξε πραγματογνωμοσύνη προκειμένου να υπολογισθούν οι τόκοι που όφειλε ο προσφεύγων (απόφαση αριθ. 249/2000).

21. Στις 17 Σεπτεμβρίου 2002, ο προσφεύγων ζήτησε τον ορισμό νέας δικασίμου. Αυτή ορίστηκε για τις 7 Φεβρουαρίου 2003 και κατόπιν αναβλήθηκε για τις 5 Δεκεμβρίου 2003, μετά από αίτημα του αντιδίκου στο οποίο συναίνεσε ο συνήγορος του προσφεύγοντος.

22. Στις 6 Φεβρουαρίου 2004, το εφετείο απέρριψε την έφεση με την αιτιολογία ότι η απόφαση αριθ. 289/1980 της νομισματικής επιτροπής δεν ήταν αντίθετη προς το Σύνταγμα και ότι η τριμηνιαία κεφαλαιοποίηση των τόκων είχε συμφωνηθεί μεταξύ των αντιδίκων κατά το άνοιγμα του ανοικτού λογαριασμού (απόφαση αριθ. 53/2004).

23. Στις 3 Ιουνίου 2004, ο προσφεύγων άσκησε αίτηση αναίρεσης.

24. Στις 27 Μαρτίου 2006, με αιτιολογημένη απόφαση, ο Άρειος Πάγος επικύρωσε την προσβληθείσα απόφαση και απέρριψε την αίτηση (απόφαση αριθ. 578/2006).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

25. Ο προσφεύγων παραπονείται για το δίκαιο και τη διάρκεια των επίδικων διαδικασιών. Επικαλείται το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, τα εφαρμοστέα τμήματα του οποίου έχουν ως εξής:

«1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικαίως (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

A. Επί της αιτίας της ελκόμενης από το δίκαιο των διαδικασιών

Επί του παραδεκτού

26. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με το άρθρο 19 της Σύμβασης, αποστολή του είναι να εξασφαλίζει τον σεβασμό των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Σύμβαση για τα συμβαλλόμενα Μέρη. Ειδικότερα, δεν είναι αρμόδιο να εξετάσει τα πραγματικά ή νομικά σφάλματα στα οποία υποτίθεται ότι περιέπεσε ένα εθνικό δικαστήριο, εκτός αν και στο μέτρο που θα μπορούσαν να έχουν προσβάλει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που προστατεύονται από την Σύμβαση (βλέπε, ειδικότερα, *Garcia Ruiz κατά Ισπανίας*, [GC], αριθ. 30544/96, § 28, CEDH 1999-I). Επιπλέον, οι εθνικές αρχές, και ειδικότερα τα πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια δικαστήρια, είναι καταρχήν αρμόδιες να ερμηνεύουν και να εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Streletz, Kessler και Krenz κατά Γερμανίας* [GC], αριθ. 34044/96, 35532/97 και 44801/98, § 49, CEDH 2001-II).

27. Ωστόσο, το Δικαστήριο δε διαπιστώνει καμία ένδειξη αυθαιρεσίας στη διεξαγωγή των επίδικων διαδικασιών, οι οποίες τήρησαν την αρχή της αντιμωλία συζήτησης και στη διάρκεια των οποίων ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να εκθέσει όλα τα επιχειρήματα για την υπεράσπιση της υπόθεσής του. Εν κατακλείδι, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, κρινόμενες στο σύνολό τους, οι επίδικες διαδικασίες είχαν δίκαιο χαρακτήρα, με την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

28. Συνεπώς, η αιτίαση αυτή είναι προδήλως αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

B. Επί της αιτίας της ελκόμενης από τη διάρκεια των διαδικασιών

1. Επί του παραδεκτού

29. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

2. Επί της ουσίας

α) Περίοδοι που πρέπει να ληφθούν υπόψη

30. Η πρώτη επίδικη διαδικασία άρχισε στις 24 Μαρτίου 1997, με την κατάθεση της αγωγής ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Νάξου, και περατώθηκε στις 27 Μαρτίου 2006, με την απόφαση αριθ. 579/2006 του Άρειου Πάγου. Διήρκεσε επομένως πάνω από εννέα έτη για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας. Η δεύτερη επίδικη διαδικασία άρχισε στις 10 Απριλίου 1997, με την κατάθεση της αγωγής ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Νάξου, και περατώθηκε στις 27 Μαρτίου 2006, με την απόφαση αριθ. 578/2006 του Άρειου Πάγου. Διήρκεσε επομένως πάνω από οκτώ έτη και έντεκα μήνες για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

β) Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας των διαδικασιών

31. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι επίδικες διαδικασίες διεξήχθησαν με ταχύτητα, λαμβάνοντας ειδικότερα υπόψη την πολυπλοκότητα των υποθέσεων και τα αιτήματα αναβολής τα οποία ζήτησε ή στα οποία συναίνεσε ο δικηγόρος του προσφεύγοντος.

32. Ο προσφεύγων αντικρούει τις θέσεις αυτές, υποστηρίζοντας ότι διατύπωσε μόνο ένα αίτημα αναβολής και ότι δε θα έπρεπε να θεωρηθεί υπεύθυνος για το αίτημα αναβολής που διατύπωσε η αντίδικη πλευρά.

33. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία, και ειδικότερα την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, την συμπεριφορά του προσφεύγοντος και εκείνη των αρμοδίων αρχών, καθώς και της σημασίας της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 30979/96, § 43, CEDH 2000-VII).

34. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την πιο πάνω απόφαση *Frydlender*).

35. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Είναι αλήθεια ότι τα αιτήματα για αναβολή που διατύπωσε ή δέχθηκε ο προσφεύγων ευθύνονται για μία καθυστέρηση περίπου δεκατριών μηνών στη διεξαγωγή της κάθε διαδικασίας. Ωστόσο, δεν υποστηρίχθηκε ότι τα αιτήματα αυτά ήταν ανατιολόγητα ή παρελκυστικά. Σε κάθε περίπτωση, οι καθυστερήσεις που προκάλεσαν οι διάδικοι δεν μπορούν από μόνες τους να εξηγήσουν τη μακρά διάρκεια των διαδικασιών. Λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του επί του ζητήματος αυτού, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω η διάρκεια των επίδικων διαδικασιών είναι υπερβολική και δε συνάδει με την απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 όσον αφορά τη διάρκεια των επίδικων διαδικασιών.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

36. Επικαλούμενος το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ.1 σε συνδυασμό με το άρθρο 3 του ίδιου πρωτοκόλλου, καθώς και με τα άρθρα 13, 14, 17 και 18 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονείται για τις αρνητικές συνέπειες του ανατοκισμού τόσο στην προσωπική του οικονομική κατάσταση όσο και στην οικονομία της χώρας, χωρίς τούτο να αιτιολογείται από κάποιον σκοπό δημόσιας ωφελείας. Καταγγέλλει την πρακτική που ακολουθούν οι τράπεζες οι οποίες, στηριζόμενες στην προτιμησιακή μεταχείριση στην οποία συναινεί η απόφαση αριθ. 289/1980 της νομισματικής επιτροπής, επιδίδονται στην τοκογλυφία. Ωστόσο, κατά την άποψή του, η νομοθετική εξουσιοδότηση που χορηγήθηκε στη νομισματική επιτροπή για να εκδώσει την πιο πάνω απόφαση είναι αντισυνταγματική και θίγει την αρχή της εθνικής κυριαρχίας.

37. Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων που έχει στη διάθεσή του, και στο μέτρο που είναι αρμόδιο να γνωρίζει τους διατυπωθέντες ισχυρισμούς, το Δικαστήριο δεν διέκρινε καμία ένδειξη παραβίασης των δικαιωμάτων και των

ελευθεριών που προστατεύει η Σύμβαση ή τα Πρωτόκολλά της. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την αιτίαση την ελκόμενη από τον σεβασμό της περιουσίας, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η κεφαλαιοποίηση των τόκων προβλέπεται από το νόμο, τη γνωρίζουν οι ενδιαφερόμενοι και είναι συνηθισμένη στις τραπεζικές πράξεις. Στην προκειμένη περίπτωση, από τον φάκελο προκύπτει ότι συνάπτοντας τα δύο δάνειά του με την τράπεζα, ο προσφεύγων είχε δεχθεί την εφαρμογή του ανατοκισμού. Δε θα μπορούσε λοιπόν να θεωρηθεί ότι η εν λόγω πρακτική είχε εφαρμοσθεί κατά τρόπο απρόβλεπτο. Τέλος, το Δικαστήριο σημειώνει ότι εν προκειμένω το επίδικο μέτρο είχε επικυρωθεί από τον Άρειο Πάγο και ότι οι αποφάσεις του ανώτατου δικαστηρίου δεν επιδέχονται κριτικής. Υπό αυτές τις συνθήκες, δίχως να θέλει να υιοθετήσει μία θέση αρχής επί του ανατοκισμού, το Δικαστήριο δεν μπορεί να δεχθεί ότι το καταγγελλόμενο μέτρο εφαρμόστηκε στην περίπτωση του προσφεύγοντος κατά τρόπο παράνομο ή αυθαίρετο.

38. Έπεται ότι το τμήμα αυτό της προσφυγής είναι προδήλως αβάσιμο και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

39. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

40. Ο προσφεύγων αξιώνει 700.000 ευρώ για υλική ζημία. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στην αξία των περιουσιακών στοιχείων του που η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας πώλησε σε πλειστηριασμό για να καλύψει το χρέος του που είχε παρανόμως δημιουργήσει μέσω του ανατοκισμού. Αξιώνει επιπλέον 20.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη.

41. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει το αίτημα για υλική ζημία. Υποστηρίζει επιπλέον ότι η διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε αφ'εαυτής μία επαρκή δίκαιη ικανοποίηση για την ηθική βλάβη. Εναλλακτικά, υποστηρίζει ότι το επιδικαστέο για την αιτία αυτή ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα ποσά που συνήθως επιδικάζει το Δικαστήριο σε παρόμοιες υποθέσεις.

42. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η διαπίστωση της παραβίασης της Σύμβασης στην οποία κατέληξε απορρέει από μία παραγνώριση του δικαιώματος του ενδιαφερομένου να δικασθεί η υπόθεσή του εντός «λογικής προθεσμίας». Υπό αυτές τις συνθήκες, δεν διακρίνει την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της διαπιστωθείσας παραβίασης και οποιασδήποτε υλικής ζημίας μπορεί να υπέστη ο προσφεύγων. Συντρέχει επομένως λόγος να απορριφθεί αυτή η πλευρά των αξιώσεων του. Απεναντίας, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο προσφεύγων υπέστη μία βέβαιη ηθική βλάβη την οποία δεν επανορθώνει επαρκώς η διαπίστωση της παραβίασης. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, του επιδικάζει 10.000 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

43. Ο προσφεύγων ζητεί ομοίως 7.000 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και 9.000 ευρώ για εκείνα στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου. Δεν προσκομίζει κανένα τιμολόγιο ή απόδειξη.

44. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το αίτημα αυτό είναι αυθαίρετο και υπερβολικό και καλεί το Δικαστήριο να το απορρίψει.

45. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας, της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

46. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι αξιώσεις του προσφεύγοντος δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά που θα επέτρεπαν το ακριβή υπολογισμό τους. Πρέπει επομένως να απορριφθεί το αίτημά του.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

47. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από την υπερβολική διάρκεια των διαδικασιών και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

3. *Αποφαίνεται*

α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 10.000 (δέκα χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος,

β) ότι, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 27 Μαρτίου 2008 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Søren Nielsen

Γραμματέας

(υπογραφή)

Nina Vajić

Πρόεδρος